

Indsamling i 2016

Det forgangne år har været særdeles aktivt i forhold til Steno Museets samlinger.

Samlingsarbejdet har fyldt temmelig meget på Steno Museet i 2016. Det skyldes, at museet dels har arbejdet på at reducere registrerings- efterslæbet, dels har modtaget nogle store donationer. Derudover er der brugt en del tid på at udforme en strategi for samlingsarbejdet.

Samlingsstrategi

Museets samlingsudvalg har udarbejdet en 8-siders "Strategi for Science Museernes samlinger" med hen-

*Nokias første mobiltelefon, Mobira ND50, var ikke sådan en, man lige puttede i lommen.
Foto: Hans Buhl.*

blik på at skabe overblik over samlingernes styrker og svagheder samt at opstille specifikke mål for samlingsarbejdet i perioden 2016-2020.

Den overordnede strategiske målsætning er at optimere samlingernes kvalitet og brugbarhed, så de maksimalt understøtter museets arbejde med udstilling, formidling, forskning og kulturarvsbevaring. Herunder er det centralt at styrke samlingernes sammensætning og dokumentation, så hvert samlingsområde optimeres i forhold til sin målsætning.

Blandt de strategiske mål kan nævnes en ambition om at indarbejde samlingsarbejdet bedre i museets kommunikationsstrategi. Vi vil også gerne styrke muligheden for digital adgang til museets samlinger, bl.a. ved at koble Steno Museets samlingsdatabase til nationale og internationale databaser for kulturarv, f.eks. "Museernes Samlinger" og "Europeana". Det er ligeledes et strategisk mål at formulere indsamlingspolitikker, der identificerer prioritetsområder i forhold til museets vir-

ke og andre danske museer, ligesom nye dokumentationsformer skal prioriteres højt i indsamlingen.

Videnskabshistorie

Vi har i årets løb fortsat den igangværende indsamling af forskellige typer mobiltelefoner. Bl.a. har museet modtaget en Mobira ND 50, der var den første "slæbbare" mobiltelefon, som Nokia producerede. Vi modtager stadig gerne modeller, som ikke findes på listen på sciencemuseerne.dk/gadgets, da vi gerne vil have så mange forskellige som muligt til den kommende udstilling om elektromagnetismen og dens anvendelse.

Det mest omfattende indsamlingsprojekt i 2016 har været udvælgelsen og hjemtagelsen af et meget stort antal fysikapparater m.v. fra det tidligere Dansk Skolemuseum, se side 6.

Herudover er der i årets løb bl.a. indsamlet:

- Ca. 90 eksempler på hverdagselektronik: regnemaskiner, mobiltelefoner, computermus, glødepærer, spillemaskiner, en

elektrisk skrivemaskine, en trådløs fastnettelefon etc.

- En Commodore Vic-20 med computerspil og et karryfarvet fjernsyn.
- En mikrodatamat Sinclair ZX81 med manualer etc., se *Stenomusen* 70, 12-14.
- En hjemmebygget computer af løse komponenter i rejsekuffert.
- Adskillige maskintermetre.
- Et stereoskop fra ca. 1900, med billeder.
- Transistorradio, elektromekanisk båndoptager, termograf og mikroskop fra Naturhistorisk Museum i Aarhus.
- Samling af videnskabshistoriske billeder fra M/S Søfart i Helsingør.

Medicinhistorie

Det er vigtigt til stadighed at holde fokus på aktuelle begivenheder i samlingsarbejdet. Derfor har vi i samarbejde med Forsvarets Sundhedstjeneste indsamlet en beskyttelsesdragt og interviewet en sygeplejerske, som havde arbejdet i sådanne dragter under den dødelige ebolaepidemi i Sierra Leone i 2015, se *Stenomusen* 70, 7-9.

Vi fik også indsamlet og

Som et eksempel på computerens indtog i undervisningen har museet modtaget en computer, som omkring 1980 blev bygget af Frank C. Bason, der var lektor på Silkeborg Amtsgymnasium. Han samlede de løse komponenter i familiens kuffert, så han let kunne tage computeren med ud i sine klasser. Han blev bl.a. inspireret til at bygge computeren under en orlov på Colorado State University i USA. Foto: Mary Marie Kromann.

videofilmet en Diaf tabletmaskine fra Horsens Løve Apotek fra “de gode gamle dage”, dvs. før 2000, hvor apotekerne havde en stor egenproduktion af lægemidler. Dette 450-årige kapitel i dansk apotekshistorie er nu definitivt slut, og apotekerne udleverer og rådgiver nu kun om medicin. Så den fine blå Diaf tabletmaskine er et meget interessant vidnesbyrd om apotekernes forandring – og nogle ville sige nedtur – i det nye årtusinde.

Herudover er der i årets løb bl.a. indsamlet:

- Yderligere dokumentation af ca. 7 genstandssam-

linger fra praktiserende læger, som museet har modtaget i perioden 1994 til 2016. Primært indsamling af fortællinger fra praktiserende læger eller deres børn, som ofte er donatorer, se *Stenomusen* 69, 4-5.

- Yderligere dokumentation i form af skriftlige beretninger om og fotos af museets samling af 30 Tesla-apparater.
- Medicinske udstyr og to afrikanske børns sygehistorier fra Tanzania. Børnene havde henholdsvis malaria og tuberkulose/underernæring.

Farmakonom Ruth Mølgaard lader tabletmaskinen køre sin allersidste tur på Horsens Løve Apotek til ære for Steno Museets fotograf. Foto: Morten A. Skydsgaard.

- Landmand Ole Jørgen Jensens (1862-1935) benprotese af træ og læder, som var blevet gemt i tre generationer på Samsø.
- Cochlear implantater samt filmede patient-interviews.
- Ca. 15 hofte- og knæproteser, som har været båret af patienter.

Mange af de indkomne genstande er allerede registreret, så hvis man vil vide mere om dem, er der mulighed for at gå på opdagelse i museets samlingsdatabase på steno-db.science.au.dk/steno-db.

Hans Buhl og
Morten A. Skydsgaard

Crowdsourcing

Nye dokumentationsformer var i højsædet i 2016.

I de sidste ti år har museer og arkiver i stigende omfang inddraget brugere i deres arbejde med at dokumentere vores kulturarv. Fænomenet kaldes "crowdsourcing" og blev på Steno Museet søsat i efteråret i samarbejde med Stenoselskabet, Medicinhistorisk Selskab for Fyn og Jylland.

Mere end 1000 arbejdsår Udgangspunktet er, at Steno Museets medicinhistoriske samling rummer mange genstande fra de sidste 50 års sundhedsvæsen, som mangler dokumentation. Det drejer sig f.eks. om brugen af laboratorieudstyr fra de første hospitalslaboratorier fra 1960'erne. I den forbindelse er det interessant, at Stenoselskabets mere end 100 medlemmer, som pri-

mært består af læger og sygeplejersker, tilsammen besidder tusind arbejdsår fra 1900-tallets midte til vor tid.

Ved det første møde havde vi lagt knap 100 instrumenter og apparater frem med henblik på at få dem identificeret mht. til brug og tidsperiode. Genstandene medførte stor interesse og diskussion blandt medlemmer-